

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN W KLASIE VI

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych.

Wymagania konieczne – ocena **dopuszczająca**

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Uczeń:

- zna terminy: mit, legenda, baśń, bajka, mit, nowela, powieść, podmiot liryczny
- wskazuje powtórzenia
- zna terminy: anafora, homonim, rozpoznaje homonimy
- określa ogólnie myśl utworu
- określa adresata tekstu
- wymienia bohaterów
- zna termin fikcja literacka
- wie, czym jest komiks
- wie, co to jest patriotyzm
- podaje przykład postawy patriotycznej
- wymienia elementy świata przedstawionego
- potrafi w ogólny sposób przedstawić przebieg wydarzeń
- rozpoznaje elementy tekstu dramatycznego
- wie, jaką funkcję pełnią w teatrze reżyser i scenograf
- wie, czym są plany filmowe
- zna terminy: scenariusz, scenopis, kadr, montaż
- wie, co to jest antonim, podaje przykłady
- wie, że istnieją różne rodzaje powieści

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- widzi różnice w znaczeniu wyrazów przy braku polskich znaków diakrytycznych
- zna terminy zdanie pojedyncze i zdanie złożone

- zna pojęcie spójnika, wymienia najbardziej typowe spójniki
- zna terminy zdanie złożone współrzędnie i zdanie złożone podrzędnie
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań
- stosuje przynajmniej jedną formę zapisu daty i godziny
- zna znaki interpunkcyjne, takie jak przecinek, średnik, dwukropek, zna zasady ich stosowania w zdaniach pojedynczych i złożonych
- wie, że istnieją części mowy odmienne i nieodmienne
- wie, czym jest czasownik, rozpoznaje go w zdaniu
- potrafi wymienić nazwy większości z nich
- zna terminy strona czynna czasownika i strona bierna czasownika
- zna zasady pisowni cząstki -by
- wie, czym są zaimki i rozpoznaje je w wypowiedziach
- zna regułę pisowni przeczenia nie z zaimkami
- zna zasady pisowni nie z większością części mowy
- wie, czym jest wykrzyknik, potrafi wymienić najbardziej typowe
- wie, czym jest partykuła, potrafi wymienić najbardziej znane partykuły
- wie, czym są temat i końcówka wyrazu
- wie, że istnieją zasady ortograficzne dotyczące pisowni -i, -ji, -ii w zakończeniach rzeczowników i pobieźnie je zna
- zna części mowy, wie, że dzielą się na odmienne i nieodmienne
- wie, że istnieją różne sposoby zapisywania rzeczowników o podobnie brzmiących zakończeniach: -ctwo, -dztwo, -stwo
- zna podstawowe pojęcia z zakresu składni: grupa podmiotu i grupa orzeczenia, niekiedy potrafi je wskazać

TWORZENIE WYPOWIEDZI

Uczeń:

- opowiada w prosty sposób o przeczytanym tekście
- z pomocą nauczyciela pisze opowiadanie
- w miarę możliwości odpowiada na pytania do tekstu
- podejmuje próby rozwiązywania sprawdzianu i wykonania poleceń

- podejmuje próby włączenia się do dyskusji
- zna zasady tworzenia sprawozdania
- wie, co to jest plan ramowy
- w prosty sposób opowiada o losach bohaterów
- potrafi w prosty sposób streścić utwór
- z pomocą nauczyciela pisze podziękowanie
- potrafi w prosty sposób powiedzieć o swoich wrażeniach
- podejmuje próbę stworzenia podziękowania i opowiadania twórczego
- podejmuje próbę opisanie pomnika
- podejmuje próbę napisania listu
- podejmuje próbę stworzenia podziękowania i opowiadania twórczego
- wie, z jakich elementów składa się charakterystyka
- opowiada o filmie i o swoich wrażeniach
- wspólnie z innymi wykonuje plan charakterystyki
- podejmuje próbę napisania charakterystyki

SAMOKSZTAŁCENIE

Uczeń:

- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,
- rozwija nawyk systematycznego uczenia się,
- uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych,
- uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE

Uczeń:

- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść.

Wymagania podstawowe - ocena **dostateczna**

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Uczeń:

- określa nastrój utworu
- zna pojęcie podmiotu lirycznego i podejmuje próbę zidentyfikowania go
- zauważa znaczenia dosłowne i przenośne w utworze

- wyodrębnia z tekstu związki frazeologiczne
- z pomocą nauczyciela wyszukuje cytaty w tekście
- zauważa rytm w wierszu
- rozpoznaje czytany utwór jako dziennik - wskazuje w tekście fragmenty o tym świadczące
- odróżnia autora książki od narratora
- określa elementy świata przedstawionego
- wynajduje w słowniku synonimy
- umie nazwać uczucia
- zna termin pytanie retoryczne
- zna terminy: opowiadanie, mit, legenda, baśń, hymn, przypowieść
- charakteryzuje bohaterów
- określa intencję wypowiedzi bohaterów
- rozpoznaje anaforę w tekście
- rozpoznaje homonimy, rozumie ich znaczenie
- gromadzi słownictwo do charakterystyki bohaterów mitu
- zna termin plan szczegółowy
- wymienia kilka cech miłości
- wskazuje podstawowe elementy świata przedstawionego
- opowiada o wydarzeniach fabuły
- ustala kolejność zdarzeń
- w prosty sposób charakteryzuje bohaterów
- zna terminy tekst publicystyczny i tekst informacyjny
- wskazuje przenośnię, apostrofę
- czyta średniowieczne teksty ze zrozumieniem
- wie, czym fikcja literacka różni się od faktów historycznych
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera
- wie, czym są depesza, notatka biograficzna
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst
- wykonuje polecenia z tekstu, wskazuje wyrazy dźwiękonaśladowcze
- charakteryzuje podmiot liryczny
- rozpoznaje w tekście epitet, porównanie, przenośnię

- podaje cechy wyglądu głównego bohatera, przedstawia jego historię
- określa czas akcji, miejsce akcji, bohaterów
- wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze
- rozpoznaje w tekście epitety, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powtórzenia; określa ich funkcje
- wie, czym jest opowiadanie fantastycznonaukowe
- odczytuje wiersz na poziomie znaczeń dosłownych
- wskazuje cechy charakteryzujące literaturę fantasy
- zna definicje terminów: kadr, scena, ujęcie, montaż
- wyszukuje we fragmencie środki stylistyczne
- rozumie, czym jest symbol
- za pomocą poleceń określa rytm wiersza
- wymienia cechy różnych rodzajów powieści: sensacyjna, kryminalna, grozy, science fiction

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- widzi różnicę między językiem mówionym a pisany i potrafi z pomocą nauczyciela lub grupy wskazać cechy obu języków
- widzi różnicę między językiem swobodnym a oficjalnym i potrafi z pomocą nauczyciela lub grupy wskazać cechy obu języków
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i zdania złożone
- wie, czym są równoważniki zdań
- wie, czym są wypowiedzenia składowe w zdaniu
- rozpoznaje w wypowiedziach spójnik, umie stosować spójniki
- podejmuje próbę stworzenia zdań złożonych
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań
- stosuje różne formy zapisu daty i godziny
- wie, jakie funkcje pełnią poszczególne znaki interpunkcyjne
- rozwija zdanie pojedyncze, tak aby powstało zdanie złożone
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy odmienne i nieodmienne
- wyróżnia różne formy czasownika, w prostych przykładach rozpoznaje formy poszczególnych

trybów

- zna terminy czasownik dokonany i czasownik niedokonany
- zna zasady pisowni cząstki -by
- rozróżnia konstrukcje czynną i bierną
- wyróżnia w wyrazie temat i końcówkę, wie, czym jest temat oboczny, wie, czym jest tzw. E ruchome w wyrazach
- zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni -i, -ji, -ii w zakończeniach rzeczowników
- rozróżnia rzeczowniki konkretne i abstrakcyjne
- zna zasady pisowni rzeczowników zakończonych na -ctwo, -dztwo, -stwo
- tworzy rzeczowniki zakończone na -ctwo, -dztwo, -stwo od podanych wyrazów
- wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia
- w prostych przykładach dopasowuje wykresy do zdań

TWORZENIE WYPOWIEDZI

Uczeń:

- podejmuje próbę określenia uczuć przedstawionych na obrazie
- rozumie pojęcie integracja i włącza się do dyskusji na temat problemów z integracją
- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, zauważając różnice w słownictwie wartościującym
- odtwarza fabułę tekstu, opowiada ją
- pisze opowiadanie, stosuje dialogi, korzysta z napisanego wcześniej planu
- podejmuje próbę przekształcenia tekstu potocznego w oficjalny
- podejmuje próbę stworzenia kartki z dziennika
- włącza się do dyskusji z krótką wypowiedzią na zadany temat
- tworzy kilkudzaniowy tekst o charakterze sprawozdawczym
- opisuje zachowanie bohatera, potrafi je ogólnie ocenić, potrafi streścić tekst
- mówi o swoich wrażeniach po przeczytaniu tekstu
- redaguje proste podziękowanie
- zabiera głos w rozmowie na temat przemocy w szkole i w sieci
- pisze podziękowanie
- pisze proste opowiadanie twórcze
- pisze prosty opis pomnika

- pisze krótki list
- pisze krótki tekst o tym, do czego przydaje się wyobraźnia
- pisze prostą charakterystykę bohatera na podstawie schematu
- określa swoje wrażenia po obejrzeniu filmu
- opowiada treść; określa czas i miejsce akcji
- pisze krótki tekst o dobrej książce
- podejmuje próbę zredagowania listu oficjalnego według podanego schematu
- pisze w prosty sposób dalszy ciąg przygód bohaterów
- tworzy proste hasło reklamowe
- pisze charakterystykę
- pisze proste opowiadanie twórcze

SAMOKSZTAŁCENIE

Uczeń:

- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, w projektach edukacyjnych,
- podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,
- uczy się systematycznie,
- uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie
- wybiórczo wykorzystuje technologię informacyjną oraz zasoby internetowe do zbierania informacji

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE

Uczeń:

- czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść.

Wymagania rozszerzone – ocena **dobra**

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Uczeń:

- określa nastrój utworu, wskazuje na znaczenia dosłowne i przenośne
- zauważa obrazy poetyckie w wierszu
- łączy nastrój wiersza z nastrojem obrazu, identyfikując emocje podmiotu lirycznego
- samodzielnie wyszukuje cytaty

- zauważa rytm w wierszu i potrafi wskazać elementy go tworzące
- zna reguły akcentowania wyrazów
- rozpoznaje czytany utwór jako dziennik, rozróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej
- odróżnia autora książki od narratora
- relacjonuje wydarzenia – podaje powód zachowań bohatera
- wskazuje w tekście elementy komiczne
- dostrzega i wskazuje ożywienia w tekście, odczytując nastrój wiersza
- określa podmiot liryczny, nazywa jego uczucia i w tym kontekście wyjaśnia tytuł wiersza
- zna i rozpoznaje w wierszu pytanie retoryczne
- wie, czym jest opowiadanie
- rozróżnia formy narracji, podając przykłady z tekstu
- zna rolę dialogów
- podaje zasady netykiety
- rozróżnia mit od legendy i baśni
- rozpoznaje w utworze fikcję literacką
- wskazuje pytania retoryczne i ewentualnie podaje ich funkcję
- zna terminy epitet i pytanie retoryczne i rozpoznaje je w tekście
- wskazuje anaforę i określa jej funkcję
- wie, czym jest morał
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź
- rozpoznaje anafory
- wskazuje elementy realistyczne w utworze
- rozumie wzajemną zależność między zdarzeniami
- zna termin nowela
- omawia funkcje tytułu i puenty
- wskazuje główny wątek utworu
- wie, czym jest filmowa adaptacja dzieła
- zna termin przenośnia, odnajduje przenośnie w tekście
- zauważa wyrazy dźwiękonaśladowcze w komiksie
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny
- zna definicję noweli

- zna okoliczności wygłoszenia przemówienia
- podaje synonimy
- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji
- określa narratora
- określa tematykę oraz problematykę utworu
- wymienia cechy powieści fantasy
- wie, czym jest komizm
- zna wyróżniki tekstu dramatycznego – podział na akty i sceny; tekst główny (dialogi i monologi) i tekst poboczny
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze
- wie, jaką funkcję pełnią w teatrze reżyser, scenograf, charakteryzator i sufler
- wie, czym jest opowiadanie fantastycznonaukowe, wymienia cechy charakterystyczne utworów fantastycznonaukowych
- wskazuje puentę, punkt kulminacyjny
- wymienia rodzaje planów filmowych, na wskazanym materiale określa rodzaj planu filmowego
- porównuje tekst literacki, scenariusz i scenopis, wskazuje różnice między tymi tekstami
- zna środki filmowe potęgujące napięcie
- podaje przykłady adaptacji filmowych
- wyjaśnia, czym jest przypowieść i jakie są jej cechy charakterystyczne
- odczytuje tekst na poziomie znaczeń dosłownych i w płaszczyźnie przenośnej
- odczytuje symbole w tekście

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- samodzielnie wskazuje synonimy
- wskazuje cechy języka mówionego i pisanego
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacyjnych
- świadomie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, dostosowując styl do sytuacji komunikacyjnej
- rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące
- dostosowuje styl do sytuacji komunikacyjnej
- przekształca tekst potoczny w oficjalny

- w większości przypadków odczytuje znaki niewerbalne
- tworzy zdania z użyciem homonimów
- zna i rozumie związki frazeologiczne
- poprawnie wyszukuje orzeczenia w zdaniach
- odróżnia zdania od równoważników zdań
- potrafi wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym
- przekształca zdanie pojedyncze w zdanie złożone
- wie, czym się różni tekst publicystyczny od tekstu informacyjnego
- interpretuje tytuły artykułów prasowych
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego
- łączy ze sobą zdania składowe
- dopisuje zdanie współrzędne lub zdanie podrzędne do zdania pojedynczego
- stosuje w praktyce językowej różne typy zdań
- stara się zachować właściwą interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie
- pisze daty i godziny poprawnie pod względem ortograficznym
- stosuje różne formy zapisu daty i godziny, poprawnie używa kropki, przecinka w zapisie dat i godzin
- poprawnie używa kropki, przecinka, średnika w zdaniach złożonych i w wyliczeniach
- przekształca konstrukcję strony biernej w czynną i odwrotnie
- rozwija zdanie pojedyncze, tak aby powstało zdanie złożone
- określa funkcje wyrazów odmiennej i nieodmiennej w zdaniu
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej
- rozumie termin gloska i wskazuje efekty dźwiękowe w tekście
- rozpoznaje w wypowiedziach czasowniki i określa ich funkcje w tekście
- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
- uzupełnia zdania czasownikami dokonanymi lub niedokonanymi
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to
- pisze poprawnie cząstkę -by z różnymi formami czasowników
- rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane
- używa trybów czasownika
- przekształca stronę czynną w stronę bierną

- rozpoznaje liczbę wersów, rymy, liczbę sylab w wersie
- rozpoznaje w wypowiedziach zaimki i określa ich funkcje w tekście, odróżnia zaimki odmienne od nieodmiennych
- rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka
- stosuje regułę pisowni przeczenia nie z zaimkami, zna odstępstwa od reguły
- zna zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy i stosuje je w praktyce
- podaje antonimy do wskazanych wyrazów
- poprawnie wskazuje wykrzykniki w wypowiedziach
- zastępuje potoczne słowa i zwroty synonimami z języka literackiego
- wie, co to jest zgrubienie i jaką funkcję może pełnić w tekście
- wskazuje w temacie głoski oboczne
- wskazuje e ruchome w wyrazach, układa zdania z parami wyrazów wyjaśniającymi występowanie e ruchomego
- zna i stosuje zasady pisowni rzeczowników zakończonych na -ctwo, -dztwo, -stwo
- tworzy rzeczowniki zakończone na -ctwo, -dztwo, -stwo od podanych wyrazów i poprawnie je zapisuje
- charakteryzuje styl przemówień na przykładzie podanych fragmentów tekstów

TWORZENIE WYPOWIEDZI

Uczeń:

- samodzielnie pisze o dalszych losach bohatera
- świadomie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, dostosowując styl do sytuacji komunikacyjnej
- odtwarza wydarzenia, wskazując te, które miały wpływ na bieg akcji
- charakteryzuje bohaterów, zwracając uwagę na ich zachowania i uczucia
- umie nazwać uczucia, tworzy opis przeżyć wewnętrznych, korzystając z epitetów i porównań oddających stany emocjonalne
- odtwarza wydarzenia, wskazując te, które miały wpływ na bieg akcji
- charakteryzuje bohaterów, zwraca uwagę na ich zachowania i uczucia
- pisze opowiadanie twórcze
- pisze opowiadanie z zachowaniem trójdzielnej kompozycji, formułuje tekst wewnętrznie spójny
- w większości poprawnie zapisuje dialogi

- samodzielnie pisze tekst z cytataми o wartościach ukazanych w utworze
- redaguje kartkę z dziennika z opisem przeżyć wewnętrznych
- wyraża własny sąd o postaci z tekstu
- zna i stosuje zasady zabierania głosu w dyskusji, stara się rzeczowo argumentować
- ustala kolejność wydarzeń i rozumie ich wzajemną zależność
- z pomocą (m.in. planu) pisze sprawozdanie z dyskusji
- opisuje zachowanie bohatera bajki, ocenia je
- gromadzi informacje na temat bohaterów mitu, charakteryzuje ich i ocenia ich postawy
- na podstawie planu ramowego tworzy plan szczegółowy tekstu
- pisze opowiadanie odtwórcze
- potrafi zredagować podziękowanie
- pisze list, używa zwrotów grzecznościowych, stosuje odpowiednie formy językowe, w tym formuły początku i końca, w zależności od typu listu, sytuacji nadawcy i osoby adresata
- redaguje list oficjalny według podanego schematu
- samodzielnie tworzy notki biograficzne
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list
- pisze ogłoszenie
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst
- mówi o swoich wrażeniach
- pisze recenzję na temat filmu lub książki
- tworzy schematyczną, ale poprawną dedykację
- opowiada o najciekawszym wydarzeniu, ulubionej postaci
- opowiada o wydarzeniach ze zrozumieniem ich ciągu przyczynowo-skutkowego
- pisze charakterystykę, uwzględniając zachowanie i umiejętności oraz wiedzę bohatera
- formułuje opinię o wybranym filmie (zgodnie z podanym schematem)
- pisze opowiadanie o dalszych losach bohatera
- pisze wyczerpującą charakterystykę, odwołując się do fragmentów książki

SAMOKSZTAŁCENIE

Uczeń:

- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,

- stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie,
- aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej,
- uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu.
- szuka informacji w różnych źródłach

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE

Uczeń:

- czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę

Wymagania dopełniające – ocena **bardzo dobra**

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Uczeń:

- wskazuje wartości w utworze, określając nastrój utworu
- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne, wyodrębniając obrazy poetyckie
- nazywa uczucia przedstawione w wierszu i zestawia je z uczuciami wywołanymi obrazem
- interpretuje nastrój utworu, opisując podmiot liryczny i nazywając jego uczucia
- samodzielnie wyszukuje cytaty
- samodzielnie wskazuje elementy tworzące rytm
- zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów
- wskazuje na podstawie tekstu cechy dziennika, rozróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej
- samodzielnie odnajduje w tekście elementy komiczne i określa ich funkcję
- określa elementy akcji, wskazuje świadomie punkt kulminacyjny
- podaje przykłady ożywień i uosobień
- interpretuje tytuł wiersza, oddając nastrój utworu
- rozpoznaje w wierszu pytanie retoryczne i wie, jaką pełni w nim funkcję
- rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie (w tym opowiadanie obyczajowe), podaje jego cechy
- potrafi rozpoznać mit, baśń i legendę, znajduje cechy gatunkowe w tekście
- charakteryzuje podmiot liryczny
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, wyjaśnia alegoryczne przedstawienie wartości
- zna cechy przypowieści i potrafi rozpoznać utwór tego typu
- znajduje w tekście epitety, anafory i pytania retoryczne, określa ich funkcję
- wskazuje cechy gatunkowe hymnu i rozumie zastosowanie tej formy przez autora

- określa funkcje anafory w tym tekście i ich znaczenie ogólne dla gatunku, jakim jest hymn
- rozpoznaje nowelę w czytany utworze, wskazuje cechy gatunkowe w tekście
- poprawnie określa wątek utworu
- rozpoznaje pytania retoryczne i określa, jaką funkcję pełnią w tekście
- rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wymienia elementy realistyczne i fantastyczne w czytany fragmencie
- wyjaśnia rolę wyrazów dźwiękonaśladowczych w komiksie
- wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakterystyka, kostiumy, rekwizyty, muzyka), charakteryzując je
- wykorzystuje w interpretacji tekstu własne doświadczenia oraz elementy wiedzy o kulturze
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, filmu, muzyki
- omawia funkcje tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego
- rozumie wzajemną zależność wydarzeń
- wskazuje cechy bajki

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- wskazuje przykłady nieporozumień komunikacyjnych
- przekształca tekst wypowiedzi ustnej na staranną wypowiedź w języku pisanym
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacyjnych
- podaje zasady netykiety
- poprawnie przekształca tekst potoczny w oficjalny
- potrafi samodzielnie podać synonimy
- odczytuje znaki niewerbalne
- tworzy zdania z użyciem homonimów, zapisując je poprawnie pod względem ortograficznym
- podaje synonimy ujednoznaczające znaczenie homonimów
- poprawnie przekształca zdanie pojedyncze w złożone, kończy zdanie tak, aby powstało zdanie złożone
- właściwie stosuje znaki interpunkcyjne w wypowiedzeniu złożonym
- zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcyjne dotyczące spójników
- stosuje różne formy zapisu daty i godziny, zachowuje poprawność ortograficzną
- poprawnie używa kropki, przecinka w zapisie dat i godzin

- podaje cechy języka użytego w depeszy
- wymienia środki perswazji
- bezbłędnie wskazuje w wypowiedziach czasowniki, określając ich funkcję
- uzupełnia zdania czasownikami dokonanymi lub niedokonanymi w zależności od kontekstu wypowiedzi
- poprawnie określa funkcje wyrazów odmiennej i nieodmiennej w zdaniu
- prawidłowo stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej
- uzupełnia zdania czasownikami dokonanymi lub niedokonanymi w zależności od kontekstu wypowiedzi
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to
- bez problemu określa formy trybu czasowników i bezbłędnie tworzy formy odpowiednich trybów
- pisze poprawnie cząstkę -by z różnymi formami czasowników
- określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi bohaterów
- rozpoznaje w wypowiedziach zaimki, określa ich funkcje w tekście i ma świadomość, jakie części mowy zastępują
- bezbłędnie rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka
- odróżnia wykrzyknik od innych części mowy
- bezbłędnie rozpoznaje formy gramatyczne części mowy odmiennej
- podaje przykłady rzeczowników zakończonych na -ctwo, -dztwo, -stwo w tekście i omawia zastosowaną przy ich tworzeniu regułę
- ma opanowane wszystkie pojęcia z zakresu składni, bezbłędnie dokonuje analizy zdania pojedynczego oraz rozpoznaje rodzaje zdań złożonych
- bezbłędnie stosuje ortografię w zdaniach pojedynczych i złożonych

TWORZENIE WYPOWIEDZI

Uczeń:

- samodzielnie pisze o dalszych losach bohatera
- poprawnie pisze tekst w formie dziennika
- świadomie i poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, dostosowując styl do sytuacji komunikacyjnej
- aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat problemów z integracją, umiejętnie formułuje swoje sądy
- umie nazwać uczucia, tworzy opis przeżyć wewnętrznych, posługując się słownictwem

nazywającym stany emocjonalne, w tym frazeologizmami

- potrafi opisać zewnętrzne objawy poszczególnych emocji
- świadomie i poprawnie stosuje wypowiedzi pisemne o różnym stopniu formalności
- dostosowuje w mowie i piśmie styl do sytuacji komunikacyjnej, umiejętnie stosuje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumiejąc ich funkcje
- umiejętnie tworzy opis przeżyć wewnętrznych
- tworzy plan wydarzeń i wskazuje punkt kulminacyjny, określa jego funkcję
- w sposób poprawny pisze opowiadanie twórcze o zaskakującym przebiegu, określa uczucia bohaterów, odwołując się do konkretnych fragmentów tekstu
- poprawnie pisze spójne opowiadanie z zachowaniem trójdzielnej kompozycji
- poprawnie zapisuje dialogi
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia
- poprawnie redaguje kartkę z dziennika, stosując bogaty opis przeżyć wewnętrznych
- wyraża własny sąd o postaci z tekstu i mówi o swoich doświadczeniach
- zabiera głos w dyskusji, argumentując rzeczowo i logicznie
- potrafi podsumować dyskusję
- pisze sprawozdanie z przebiegu dyskusji
- charakteryzuje bohaterów i ocenia ich zachowanie, odwołując się do fragmentów z tekstu, logicznie i rzeczowo przedstawia argumenty w dyskusji,
- w wypowiedziach poprawnie wykorzystuje słownictwo o nacechowaniu emocjonalnym
- pisze poprawne podziękowanie
- pisze poprawne i interesujące opowiadanie twórcze
- redaguje notatkę biograficzną
- przygotowuje wystąpienie
- przygotowuje wypowiedź argumentacyjną
- poprawnie pisze charakterystykę głównego bohatera, korzystając z cytatów i rzeczowo przedstawiając własny sąd o postaci
- pisze recenzję na temat filmu lub książki, uzasadniając swoją opinię
- interpretuje tytuły wierszy, wyjaśnia obrazy poetyckie, przedstawia własne rozumienie utworów i je uzasadnia
- tworzy dedykację

- pisze tekst o charakterze argumentacyjnym
- pisze opowiadanie twórcze z dialogiem i opisem miejsca
- wyraża różne intencje za pomocą partykuł, pisze emocjonalną wypowiedź z użyciem wykrzykników i partykuł
- redaguje list oficjalny

SAMOKSZTAŁCENIE

Uczeń:

- efektywnie posługuje się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii,
- bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu

LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE

Uczeń:

- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.

Wymagania ponadprogramowe – ocena **celująca**

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności sytuują się na bardzo wysokim poziomie. Uczeń taki prezentuje wysoki poziom wiedzy w zakresie szeroko rozumianej humanistyki. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, sięga po teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne i potrafi je funkcjonalnie wykorzystać. Samodzielnie analizuje i interpretuje inne teksty kultury. Formułuje problemy, samodzielnie proponuje sposoby ich rozwiązania. Ma wysoką świadomość językową. Tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne. Na dyktandach, sprawdzianach, testach otrzymuje maksymalne wyniki procentowe, myśli twórczo, wykorzystuje swoją wiedzę i kreatywność na lekcjach i zajęciach dodatkowych, myśli samodzielnie i dąży do pogłębiania wiedzy i umiejętności, ma bogate słownictwo i szeroką wiedzę, którą wykorzystuje do samodzielnego tworzenia bogatych merytorycznie tekstów (długie formy wypowiedzi pisemnej).